

יום שלישי י"ט באדר ב תשע"ז

שו"ת סיכום הדף היומי

מ"ל: n101@okmail.co.il פקס: 03-5709307 ניתן לקבל כל יום לתיבת מייל או לפקס.

קידושין - י"ח

1. מה המקור לר' יוחנן שעכו"ם יורש את אביו דבר תורה?

- א. להו"א - כי ירושה לעשו נתתי את הר שער. ונדחה: יתכן שדין ישראל מומר שונה, ועשו דינו כמומר.
- ב. אלא - כי לבני לוט נתתי את ער ירושה. ורביא שהביא לעיל מקור אחר סבר שיתכן ש'משום כבודו דאברהם שאני'. [ולא פירש כרבא כיון שלא כתוב '..ולא עם יורשי קונהו'].

2. אלו חילוקים מצינו בברייתא בין עברי לעבריה?

- א. יש בעברי - שהוא יוצא בשנים, וביובל, ובמיתת האדון, מה שאין כן בעבריה.
- ב. יש בעבריה - שהיא יוצאה בסימנין, ואינה נמכרת ונשנית, ומפדין אותה בעל כורחו, מה שאין כן בעברי. אמנם משמע ממשנתנו שאמה עבריה יוצאת בשנים וביובל, והברייתא עוסקת כשיעדה, שהיה הו"א שאף שהיא אשתו לא יתבטל הלכות אמה.

3. מהברייתא הנ"ל משמע שנמכר ונשנה. מאיך מצינו ברייתא - בגניבתו - ולא בכפילו, ולא בזממו, וכיון שנמכר פעם אחת, שוב אי אתה רשאי למכרו. כיצד מתיישב?

- א. רבא - אינו נמכר פעמיים עבור גניבה אחת, אבל נמכר ונשנה עבור שתי גניבות. [ודחו בגניבתו משמע רבים].
- ב. אביי - באדם אחד שהעמידו בדין על כמה גניבות יחד באדם אחד, נמכר ונשנה. אבל בשני בני אדם אינו נמכר ונשנה.

4. כיצד הדין במכירת גנב כשאינו שוה כנגד הגניבה?

- א. רבנן - גניבו 1000 ושוה 500 - נמכר וחוזר ונמכר, גניבו 500 ושוה 1000 - אינו נמכר כלל.
 - ב. ר' אליעזר - רק אם גניבו בדיוק כנגד ממכרו - נמכר.
- ויטען לרבנן - כשם שאתם דורשים 'נמכר כולו אמר רחמנא - ולא חציו' כך תדרשו 'נמכר בגניבתו אמר רחמנא - ולא נמכר בחצי גניבתו'.

5. שנינו שאמה עבריה מפדין אותה בעל כרחו. בעל כורחו של מי?

- א. רבא סבר - בעל כרחיה דאדון. ונדחה: כיצד נכפהו שתכתוב לו שטר על דמיה לכשיהיה לה, כיון שעתה מחזיק מרגינתא ואנו נכתוב לו שטר?
- ב. אביי - אם יש לאב כסף מכריחים אותו לפדותה, משום פגם משפחה. ובעבד עברי אין לכפות לפדותו, שמא ימכור עצמו שוב. אבל אמה אינה נמכרת ונשנית [וכר"ש דלהלן].

6. האם האב יכול למכור ולשנות?

- א. רבנן - מוכר אדם את בתו לאישות ושונה, לשפחות ושונה, לאישות אחר שפחות, אבל לא לשפחות אחר אישות.
- ב. ר' שמעון - כשם שאין אדם מוכר את בתו לשפחות אחר אישות, כך אין אדם מוכר את בתו לשפחות אחר שפחות. ביאור שורש מחלוקתם בפסוק 'בבגדו בה' - ר"ע ביאר - כיון שפירש האדון טליתו עליה, היינו שקדשה, שוב אין רשאי למוכרה אח"כ לאמה. [וכדעת רבנן בברייתא]. ר"א ביאר - כיון שבגד בה האב, שוב אין רשאי למוכרה. [ור"ש סבר את שני הפשטים]. [ר"א סבר: יש אם למסורת, ור"ע סבר: יש אם למקרא, ור"ש סבר: יש אם למקרא ולמסורת].

7. נסתפקו האם יעוד, נישואין עושה או אירוסין עושה? ונפקא מינה ליורשה, וליטמא לה, ולהפר נדריה. מנין רצו להוכיח?

- א. פירש טליתו עליה, שוב אינו רשאי למוכרה, משמע שלייעדה יכול, ואם היעוד עושה נישואין הרי כיון שנישאת שוב אין לאביה רשות בה. ונדחה - כוונת ר"ע שקידשה בקידושין רגילים ולא ע"י יעוד.
- ב. רבנן: כיון שיש מצוה ליעוד אין האב מוכרה לקרובים, משום רבי אליעזר אמרו: מוכרה לקרובים, ולכו"ע מוכרה אלמנה לכהן גדול, גרושה וחלוצה לכהן הדיוט, כיון שהיא רק בלאו, ובהכרח מדובר אביה מכרה לאמה והאדון ייעדה והתאלמנה, [שאם קדשה עצמה אינה נחשבת אלמנה שהרי אין מעשה קטנה כלום, ואם אביה קדשה הרי אינו יכול למוכרה אח"כ לשפחות אחר אישות] וכהשיטה שמעות הראשונות לאו לקידושין ניתנו, ואם נישואין עושה, כיון שנישאת - שוב אין לאביה רשות בה. מוכח שעושה רק אירוסין וכן נשאר למסקנה. [ר"נ בר יצחק הסובר שאפילו מעות הראשונות לקידושין ניתנו, מעמיד את הברייתא כר"א הסובר שלשפחות אחר אישות יכול למוכרה, ורק לשפחות אחר אישות אינו יכול].